

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE MŠ 2023–2026

V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Kontaktní informace

Název: Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení a mateřská škola logopedická Schola Viva, o.p.s.

Adresa: Erbenova 16, 787 01 Šumperk

Telefonické spojení: 583 214 153

E-mail: viva@schola-viva.cz

Datová schránka: 94zma8c

IČO: 25827707

IZO: 600027139

Úvod

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Je součástí ŠVP ZŠ Škola pro život a ŠVP MŠ Rok s moudrou sovou, které vychází z příslušného RVP, dále vychází ze školního řádu ZŠ a MŠ Schola Viva.

Školní preventivní strategie má pomáhat v realizaci efektivní primární prevence na naší škole. Vymezuje pravidla, která mají děti dodržovat při pohybu ve třídě a v chování k druhým lidem, obzvláště k dětem v MŠ. Dále se zabývá tématy směřujícími k etice a etiketě. Nedílnou součástí je osvojování si kultury a kulturních vzorců.

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli spolupracovat při přípravě a realizaci preventivních akcí. Součástí školního plánování je Preventivní program školy, ze kterého vychází spolupráce s odborníky při organizaci povinných preventivních aktivit, systematická spolupráce školního psychologa, výchovného poradce, školního metodika prevence a vedení školy zejména s třídními učiteli, ale i rozšířená nabídka preventivních programů na základě individuálních požadavků třídních kolektivů a zájmová činnost. Mezi další cíle patří pokračování v projektech zaměřených na vytváření příznivého klimatu ve třídách, především v projektu „Druhý krok“.

Důležitým předpokladem je vytvoření jednoduchého inovovaného preventivního programu školy, ve kterém jsou jasně stanoveny dosažitelné cíle. Důležitou součástí preventivní strategie je neustálá informovanost žáků před nebezpečnými možnými riziky a seznámení rodičů o preventivních aktivitách, která škola využívá při vzdělávacím a výchovném procesu.

Obsah

1. DOKUMENTY URČUJÍCÍ REALIZACI ŠKOLNÍ PREVENCE	3
2. CÍLE STRATEGIE	4
2.1 Cíle jsou především ve:	4
3. Charakteristika školy	5
4. Rozbor současného stavu	5
4.1 Posouzení problematiky	5
4.2 Co se nám daří	5
4.3 Současná situace	6
5. Primární prevence	6
5.1 Zásady efektivní primární	6
5.2 Spolupráce mezi zaměstnanci	6
5.3 Spolupráce mezi pedagogy a rodiči	6
5.4 Rodiče, mateřská škola a prevence	7
6. DLOUHODOBÉ CÍLE	7
7. KRÁTKODOBÉ CÍLE	7
Cílová skupina	8
8. ZÁSADY PREVENCE	8
8.1 Principy prevence spočívají:	8
8.2 Formy prevence jsou:	8
8.3 Realizace	9
8.4 Aktivity ve třídách	9
8.5 Vzdělávání pedagogických pracovníků	9
8.6 Školní poradenské pracoviště	10
9. TÉMATA A CÍLE PREVENCE	10
9.1 Prevence nezdravého způsobu života a podpora zdravého životního stylu	10
9.2 Prevence nevhodného chování mezi dětmi, podpora sebedůvěry a pozitivní motivace	11
9.3 Environmentální vzdělávání	11
9.4 Prevence sexuálního zneužívání a týrání	11
9.5 Prevence virtuálních drog – počítač, televize, virtuální hry	11
10. Vyhodnocování programu	12

1. DOKUMENTY URČUJÍCÍ REALIZACI ŠKOLNÍ PREVENCE

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

- ŠVP ZŠ „Škola pro život“ , ŠVP MŠ „Rok s moudrou sovou“
- Školní řád ZŠ a MŠ Schola Viva
- Školní vzdělávací plán školy
- Školní řád
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. (ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (Příloha č. 3) + Koncepce poskytování poradenských služeb ve škole, č. j.: 27317/2004 – 24
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 21 291/2010 – 28
- Metodický pokyn MŠMT k šikanování ve školách, č. j.: MSMT 22294/2013 – 1
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10 194/2002 – 14
- Informace MPSV k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví, č. j.: 2014/11306 – 231
- § 7 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 359/199 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policí ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003 – 24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99 – 22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, vydáno MŠMT, č. j. 11 691/2004 – 24
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2026, vydáno MŠMT
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, dokument vlády ČR
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním na období 2019 – 2027

2. CÍLE STRATEGIE

Hlavním cílem je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik.

Cílem primární prevence je vést děti ke správným postojům vůči zátěžím a problémům, dále k zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování.

Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence, které vedou u dětí k odmítání všech druhů projevů agresivity.

Za velmi důležitou oblast považujeme komunikaci mezi učitelkami, rodiči a dětmi. U dětí posilujeme sebevědomí, sebedůvěru, sebeúctu a vzájemnou úctu ke svým spolužákům – kamarádům, snažíme se o klidné vyřešení konfliktů mezi dětmi a překonávání překážek.

Každý další školní rok přináší nové podněty a nápady a na základě zkušeností hledáme co nejefektivnější cesty vedoucí ke zkvalitnění vlivu na děti.

2.1 Cíle jsou především ve:

- výchově ke zdravému životnímu stylu, podněcování dětí k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví a za životní prostředí
- vytváření žebříčku hodnot, zamezení diskriminačního chování
- posilování duševní odolnosti vůči stresu a negativním zážitkům
- minimalizaci výskytu sociálně patologických jevů
- nabízení účasti, po dohodě s rodiči, dětem na školních i mimoškolních aktivitách, vytváření
- pozitivní motivace pro zapojení dětí do školních i mimoškolních aktivit
- předávat dětem informace z oblasti zdravého životního stylu a zdravého stravování
- posilovat pozitivní sociální klima a tím pozitivní vztahy v kolektivu dětí
- seznámit děti s multikulturní výchovou
- mít nastavený správný režim dne
- znát zásady slušného chování
- umět říci „ne“
- naučit se rozlišovat dobré a špatné

- umět čelit tlaku vrstevníků
- umět se sebevládat

3. Charakteristika školy

Mateřská škola (dále jen MŠ) je součástí nestátní ZŠ pro děti se specifickými poruchami učení Schola Viva, o.p.s., v Šumperku, která byla založena v roce 1992. MŠ je součástí komplexu několika budov, které na sebe vzájemně navazují. K budovám patří i rozlehlá zahrada a hřiště. MŠ je situovaná v klidné části města Šumperka. Kapacita mateřské školy je celkem 26 dětí (dvě třídy a čtyři kvalifikované učitelky).

MŠ logopedická se zaměřuje na logopedickou prevenci, reedukaci řeči a vytváří podmínky pro přirozený vývoj komunikačních dovedností a rozvoj osobnosti dítěte a jeho úspěšný start ve škole. V MŠ probíhá každodenní individuální logopedická intervence pod vedením školní logopedky. Výhodou MŠ je, že logopedická intervence probíhá většinou několikrát během týdne. Jsou k nám zařazovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami, děti s odkladem školní docházky ve věku od 5 do 7 let. Část dětí po ukončení MŠ pokračuje dále v naší ZŠ, část dětí odchází do jiných ZŠ.

4. Rozbor současného stavu

4.1 Posouzení problematiky

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami MŠ,
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,
- spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník SPC, PPP, ostatní speciální pedagogové...),
- evaluační činnosti.

4.2 Co se nám daří

Dobrá spolupráce mezi zaměstnanci, tradice akcí, akce pořádané pro rodiče s dětmi a další veřejnost.

4.3 Současná situace

Základním principem prevence v MŠ je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí k podpoře sebedůvěry, pozitivního myšlení a úspěšné přípravě na vstup do školy.

Preventivní program v této podobě je výsledkem upravování, zkoušení a zdaleka se nedá považovat za ukončený nebo definitivní.

Pokud se v MŠ vyskytnou problémy v oblasti rizikového chování dětí, vždy je řeším v součinnosti všech pedagogických pracovníků a rodičů dětí, kterých se problém týká.

V minulých školních letech jsme řešili především problémy s nevhodným chováním mezi dětmi navzájem. Vzhledem k tomu, že patříme mezi MŠ s malým počtem dětí, daří se nám vzniklé problémy včas postihnout a hledat jejich řešení.

5. Primární prevence

5.1 Zásady efektivní primární

Mezi podstaty efektivní primární prevence patří:

- zásada včasného začátku (formování osobní postoje a názory)
- zásada komplexnosti (spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)
- zásada mezioborové týmové spolupráce (mezi pedagogy a odborníky)
- zásada přiměřenosti a diferenciací (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)

5.2 Spolupráce mezi zaměstnanci

Základem pro dobrou spolupráci a dobré klima školy je komunikace mezi všemi učitelkami a nepedagogickým personálem. Učitelky vzájemně spolupracují, přirozeně navazují na práci své kolegyně a dále ji rozvíjejí. Pedagogové se pravidelně vzdělávají formou školení a seznamují formou odborné literatury a odborných časopisů.

5.3 Spolupráce mezi pedagogy a rodiči

Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit při vyzvedávání dětí, mohou si navrhnout schůzku s vyučujícími nebo vedením školy. K běžné komunikaci se nejčastěji používá osobní rozhovor nebo e-mail či telefon, důležité organizační záležitosti mají rodiče

zaznamenány v deníčku dítěte. Všechny důležité aktuální informace prostřednictvím vyvěšení informace na nástěnku v šatně nebo u vstupu do MŠ nebo emailem. Rodiče mohou sledovat webové stránky školy.

5.4 Rodiče, mateřská škola a prevence

Pohodové, otevřené klima v mateřské škole, dítě aktivní, samostatné a sebejisté zlepšuje spolupráci s rodiči a jejich podporu školní práce a samozřejmě rodiče zpětně pozitivně ovlivňuje.

Úzká spolupráce s rodiči:

- vzájemná informovanost, společné aktivity v MŠ
- besídky, tvoření, společenské akce – vánoční besídka, Den matek, zahradní slavnost apod.
- dotazník pro rodiče.

6. DLOUHODOBÉ CÍLE

Mezi dlouhodobé záměry patří:

- znalost a dodržování dohodnutých pravidel;
- cítit se spokojeně a bezpečně;
- neubližovat ostatním dětem slovně ani fyzicky;
- rozlišovat, které chování je vhodné a které naopak není;
- vědět, že o věcech je třeba mluvit a budou schopni popisovat svoje pocity;
- seznámit se s pravidly společenského chování;
- získat povědomí o lidových tradicích a zvyklostech;
- udržovat své okolní prostředí v pořádku, neničit vybavení ani budovy školy (vandalismus);
- uvědomit si, co nám příroda dává a co od nás potřebuje;
- rozvíjet u dětí vlastnosti, které ovlivňují reakci při chování v určitých situacích. (paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, vnímání nebezpečí...).

7. KRÁTKODOBÉ CÍLE

Mezi krátkodobé účely v primární prevenci patří:

- stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince,
- organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem,
- rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky,
- pravidelné rozhovory učitelů za účelem stálého a včasného monitorování klimatu třídy,
- zjišťování problému k řešení,
- zajištění DVPP pro pedagogické pracovníky.

Cílová skupina

- všechny děti v MŠ
- zaměření se na:
 - děti se specifickými vzdělávacími potřebami
 - děti, které vykazují rizikové chování
 - děti s odlišnou etnickou příslušností.

8. ZÁSADY PREVENCE

8.1 Principy prevence spočívají:

- v individuální práci s dětmi,
- v aktivním zapojení učitele,
- v úzkém kontaktu s rodiči,
- v hodnotně zpracovaném školním a organizačním řádu,
- v pravidlech třídy,
- v pravidlech chování.

8.2 Formy prevence jsou:

- spolupráce s rodiči a dětmi,
- včasná diagnostika a následná náprava,
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu,
- nabídka školních i mimoškolních aktivit,
- výukové programy cílené vždy na konkrétní téma.

8.3 Realizace

Výchovně vzdělávací činnosti v MŠ jsou realizovány tak, aby vedly k vytvoření pozitivního sociálního klimatu, prostoru pro smysluplné využití volného času dětí, o jejich výchovu k zodpovědnosti za své zdraví a zdravý životní styl a snížení výskytu rizikových projevů v chování dětí nabídkou volnočasových aktivit.

8.4 Aktivity ve třídách

Mezi činnosti patří:

- Ranní kruh – možnost povědět o svých problémech, pocitech, navození vhodného klimatu,
- zařazování her pro osobnostní a sociální rozvoj dítěte,
- využití výukového tématu k výchovnému působení,
- využití interaktivní tabule k přímé prezentaci daného tématu,
- spolupráce s SPC, PPP, Policií ČR, Hasiči ČR,
- účast na projektech ve spolupráci s Vilou Doris, Město Šumperk a středních škol
- vytváření podmínek pro volný čas dětí – kroužky, vánoční besídky, dílny, besídky pro maminky...,
- vytváření podmínek pro stmelování kolektivů – školní výlet, plavecký výcvik, lyžařský výcvik, návštěvy divadel, exkurze,
- rozloučení se školním rokem při tradiční akci Zahradní slavnost,
- pedagogové nabízejí dětem aktivity, které posilují jejich pozitivní sebepojetí a sebevědomí,
- pedagogové volí formy a metody vzdělávání tak, aby odpovídaly vývojovým předpokladům dětí a stanoveným výukovým cílům, a vytvářejí pozitivní třídní klima podporující učení.

8.5 Vzdělávání pedagogických pracovníků

Je zaměřeno na komunikační dovednosti a nové pedagogické směry. Vzdělávání směřuje k získávání dovedností a seznamování se s novými přístupy v oblasti prevence,

zdravého životního stylu, předávat si nezbytné informace z dané oblasti, dodržovat školní +organizační řád, a veškerou činnost školy ve shodě s ochranou zdraví dítěte.

8.6 Školní poradenské pracoviště

Ve spolupráci s SPC a PPP jsou v naší škole dle potřeby zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám dětí školy zaměřené zejména na:

- poskytování podpůrných opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami,
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
- vyšetření školní zralosti,
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování dětí z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- péči o vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí,
- průběžnou a dlouhodobou péči o děti s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

9. TÉMATA A CÍLE PREVENCE

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v působnosti naší organizace představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

9.1 Prevence nezdravého způsobu života a podpora zdravého životního stylu

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí,

- upevňovat kladný vztah ke svému tělu,
- naučit děti s jednoduchými zásady PP, předcházení nemocem a mimořádným situacím,
- informovanost o současné epidemiologické situaci.

9.2 Prevence nevhodného chování mezi dětmi, podpora sebedůvěry a pozitivní motivace

Cíle:

- prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů,
- předcházet nevhodným projevům chování,
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života,
- pěstovat úctu k životu,
- posilovat a rozvíjet zdravé vztahy v kolektivu,
- poznat význam multikulturní společnosti a postoje k ní.

9.3 Environmentální vzdělávání

Cíle:

- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí
- seznámení s významem třídění odpadů,
- naučit se mít kladný vztah k životnímu prostředí v okolí svého bydliště a školy
- účast na aktivitách v rámci školního EVVO a nabídek místních organizací.

9.4 Prevence sexuálního zneužívání a týrání

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska...,
- podporovat zdravé sebevědomí dětí a citlivě přistupovat k jejich prvním vztahům,
- děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem – nestydí se za ně...
- děti dokážou říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání.

9.5 Prevence virtuálních drog – počítač, televize, virtuální hry

Cíle:

- seznámit děti se základními pojmy nových technologií a riziky při nadměrném užívání
- stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání moderních technologií
- diskuse a informovanost rodičů, menší poskytování tabletů, mobilních telefonů

10. Vyhodnocování programu

- Všechny cíle jsou v souladu se ŠVP MŠ
- Aktivity PPŠ jsou v souladu ŠVP MŠ
- Podle potřeby je PPŠ upravován a doplňován.
- ŠMP zpracovává zařazení a plnění školní preventivní strategie v rámci vyhodnocení Preventivního programu školy na konci každého školního roku. Výsledky jsou předávány řediteli školy. Součástí Školní preventivní strategie je Preventivní program školy a Krizový plán.

V Šumperku dne 1. 9. 2023

Školní metodik prevence: Mgr. Viola Davidová

Zástupkyně ředitele pro 1. stupeň a MŠ: Mgr. Barbora Chovancová

Ředitel školy: Mgr. Miroslav Haltmar, MBA, MSc.